

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 18. listopadu 2013
(OR. en)**

15803/13

**ECOFIN 984
SOC 904
COMPET 781
EDUC 425
ENV 1025
RECH 509
ENER 502
FISC 214**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	COM(2013) 800 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE Roční analýza růstu 2014

Delegace naleznou v příloze dokument Komise COM(2013) 800 final.

Příloha: COM(2013) 800 final

V Bruselu dne 13.11.2013
COM(2013) 800 final

SDĚLENÍ KOMISE

Roční analýza růstu 2014

{SWD(2013) 800 final}

SDĚLENÍ KOMISE

Roční analýza růstu 2014

1. Úvod

Roční analýza růstu shrnuje hospodářskou a sociální situaci v Evropě a stanoví pro nadcházející rok obecné priority v oblasti ekonomické politiky pro celou EU¹. Zahajuje tak nový evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik a zajišťuje, aby EU a její členské státy koordinovaly svou ekonomickou politiku a své úsilí na podporu růstu a pracovních míst. Letošní pokyny jsou vydávány na pozadí několika významných událostí v oblasti ekonomiky a tvorby politiky.

Za prvé, hospodářské prognózy, které Komise právě zveřejnila², potvrzují známky pomalého oživení v EU. Po pěti letech velmi malého nebo záporného růstu zaznamenala EU ve druhém čtvrtletí 2013 kladný růst. Očekává se, že v roce 2014 bude oživení pokračovat a zesílí. Očekává se, že inflace bude i nadále slabá. A jak ilustruje zpráva mechanismu varování³ zveřejněná souběžně s touto roční analýzou růstu, jsou viditelné první známky zlepšení rovnováhy ekonomiky EU a probíhá náprava několika významných makroekonomických nerovnováh.

Pokud jde o krizi, dosáhli jsme bodu obratu, rodící se oživení je však dosud slabé a křehké a globální ekonomická situace přináší mnoho nejistot, například v podobě snížené poptávky v rozvíjejících se ekonomikách. Stále jsou přítomna rizika související s nedostatkem důvěry v odolnost bankovního sektoru a s vysokým státním dluhem. V nadcházejícím období bude růst i nadále zatěžován následky krize: potřebou snížit zadlužení veřejného i soukromého sektoru, rozříštěností finančních systémů a trhů s úvěry, restrukturalizací a korekcí jednotlivých odvětví a vysokou mírou nezaměstnanosti. Vliv těchto následků se postupně utlumí, až dojde k nápravě akumulované makroekonomické nerovnováhy. Zlepšení na trhu práce si vyžádá čas. Očekává se, že nezaměstnanost zůstane po určitou dobu v mnoha částech Evropy nepřijatelně vysoká, a sociální situace obecně je i nadále nepříznivá⁴. V důsledku délky trvání a hloubky krize se občané v celé Evropě ocitli v obtížné situaci – zejména v zemích, jež provádějí ozdravné programy.

Známky zlepšení ekonomiky by proto měly být povzbuzením k důslednému pokračování v tomto úsilí a k zamezení návratu k minulému stavu, sebeuspokojení nebo „únavy z reforem“. Aktuálně nejdůležitějším úkolem je udržení tempa reforem pro zlepšení konkurenceschopnosti a zajištění trvajících oživení. Postupné oživení podpoří domácí poptávku, od níž se očekává, že se stane hlavní hybnou silou růstu. Pro zajištění dlouhodobě úspěšného, efektivního a pro veřejnost na vnitrostátní a evropské úrovni přijatelného úsilí budou mít zásadní význam zohlednění aspektu spravedlnosti reforem a jednoznačnost, pokud jde o cíle, jichž se má dosáhnout.

Za druhé, tato analýza hospodářského růstu je publikována ve stejné době, kdy jsou poprvé plně prováděna nová pravidla o koordinaci rozpočtových politik v eurozóně. V polovině října musely všechny členské státy eurozóny kromě těch, jež provádějí makroekonomický ozdravný program, předložit návrhy rozpočtových plánů na nadcházející rok. Úkolem Komise

¹ Příloha 1 obsahuje přehled doporučení pro jednotlivé země, která EU přijala v červenci 2013. Další informace jsou k dispozici na internetové adrese: http://ec.europa.eu/europe2020/index_cs.htm

² http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2013_autumn_forecast_en.htm

³ COM(2013) 790 final.

⁴ Návrh společné zprávy o zaměstnanosti, COM(2013) 801.

je před přijetím definitivních národních rozpočtů přezkoumat, zda členské státy přijímají opatření nezbytná k dosažení cílů dohodnutých na úrovni EU. Podrobné posouzení Komise bude brzy zveřejněno.

Souběžně s tímto posílením správy ekonomických záležitostí EU pokračují diskuse o dalším rozvoji hospodářské a měnové unie (HMU) v souladu s návrhem prohloubené a skutečné HMU, jež předložila Komise⁵, a se zprávou „Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii“⁶. Zřízení bankovní unie vybudované na silných společných pravidlech EU a efektivnějším režimu pro dohled nad bankami a řešení jejich problémů bude mít klíčový význam pro posílení finanční stability v Evropě. Komise rovněž předložila návrhy na posílení sociálního rozměru HMU⁷ a zveřejnila konzultativní sdělení o předběžné koordinaci významných plánů reforem hospodářské politiky⁸ a o nástroji pro konvergenci a konkurenceschopnost⁹.

Za třetí, rok 2014 bude prvním rokem provádění nového evropského víceletého finančního rámce. Kromě projektů v zájmu posílení inovací a infrastruktury v celoevropském měřítku, prováděných společně na úrovni EU, bude prostřednictvím evropských strukturálních a investičních fondů uvolněna investiční kapacita ve výši přes 400 miliard EUR na podporu růstu a pracovních míst na vnitrostátní a regionální úrovni. Komise s členskými státy projednává priority a poskytuje rovněž technickou pomoc, aby umožnila rychlé zahájení operačních programů. Nové evropské strukturální a investiční fondy budou podporovat cíle strategie Evropa 2020 a budou použity na podporu reforem identifikovaných v doporučeních EU pro jednotlivé země. Opatření politiky a financování jsou tak poprvé provázána a mohou díky tomu být velice výkonným motorem růstu, pokud se finanční prostředky soustředí na priority.

Kombinace posílení systému EU pro správu ekonomických záležitostí, nového víceletého finančního rámce EU a opatření na úrovni EU, jako je dokončení vnitřního trhu a propojení Evropy fyzickou infrastrukturou a provádění digitální agendy, společně znamenají skutečný pokrok při vytváření rámcových podmínek na úrovni EU pro budoucí růst v Evropě. Členské státy by měly svá vnitrostátní opatření koncipovat s plným zohledněním těchto nástrojů na úrovni EU. Zvětší se tak nejen dopad vnitrostátních politik, ale vytvoří se tím také synergie na úrovni EU.

Za uvedené situace se Komise domnívá, že je nezbytné zachovat kurs reformních opatření realizovaných v posledních letech. Komise při zachování stejných střednědobých priorit jako v minulém roce navrhuje přizpůsobit jejich provádění měnícím se hospodářským a sociálním okolnostem popsaným výše. EU a její členské státy by se tedy měly i nadále zaměřovat – a v některých případech toto zaměření zintenzivnit – na dosažení pokroku v následujících pěti prioritních oblastech, a to s různou mírou důrazu, jak je popsáno ve zbývající části tohoto dokumentu:

- Pokračování v diferencované fiskální konsolidaci podporující růst
- Obnova úvěrových podmínek pro hospodářství

⁵ COM(2012) 777 final.

⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf

⁷ COM(2013) 690.

⁸ COM(2013) 166.

⁹ COM(2013) 165.

- Podpora růstu a konkurenceschopnosti pro současnost i budoucnost
- Řešení nezaměstnanosti a sociálních dopadů krize
- Modernizace veřejné správy.

Pořadí na tomto seznamu neodráží hierarchii priorit. Jak letošní roční analýza růstu ukazuje, nejdůležitější současnou prioritou je dosažení růstu a konkurenceschopnosti. Klíčovým úkolem je dosažení trvajícího oživení.

Než budou tyto priority podrobněji rozvedeny, shrnuje následující oddíl dosavadní úspěchy evropského semestru a poukazuje na řadu oblastí, v nichž jsou stále třeba další politická rozhodnutí.

2. PROHLoubENÍ EVROPSKÉHO SEMESTRU

Evropský semestr, zahájený v roce 2010, je základem posíleného rámce EU pro integrovanou koordinaci hospodářských a rozpočtových politik členských států a dohled nad nimi. Tento posílený rámec vychází z ustanovení Paktu o stabilitě a růstu, jakož i z nových nástrojů EU pro prevenci a nápravu makroekonomické nerovnováhy, a zahrnuje provádění strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

Tento rámec začal přinášet výsledky. Mezi členskými státy a orgány EU se vytváří úzké partnerství, vnitrostátní postupy a harmonogramy byly upraveny tak, aby umožňovaly koordinaci politik na úrovni EU v předvídatelném rámci. Členské státy díky tomu zahájily důležité reformy vytvářející příznivé podmínky pro návrat k růstu. Další podrobnosti o provádění doporučení pro jednotlivé země jsou uvedeny v příloze.

Významného pokroku bylo dosaženo v oblasti fiskální konsolidace. Vnitrostátní fiskální rámce byly významně posíleny například zřízením nezávislých fiskálních orgánů a stanovením numerických fiskálních pravidel a v obtížné hospodářské situaci byly provedeny důležité rozpočtové reformy. Napomohlo to stabilizaci nárůstu úrovně zadlužení a zlepšilo se vnímání udržitelnosti veřejných financí ze strany finančních trhů, což vedlo ke zmenšení rozpětí u státních dluhopisů. Uvedené kroky rovněž přispěly k zachování integrity společné měny a ke stabilizaci finančního systému.

Členské státy také přijaly významná opatření za účelem reformy trhů práce, posílení jejich odolnosti, boje proti segmentaci a podpory účasti na trhu práce. Zvláštní pozornost je věnována opatřením zaměřeným na snížení nepřijatelně vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí. Zavádí se systém záruk pro mladé lidi, v rámci kterých každý mladý člověk do 25 let obdrží do čtyř měsíců po ukončení formálního vzdělání nebo poté, co se stal nezaměstnaným, kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učňovského vzdělávání či stáže. Nicméně vzhledem k časové prodlevě mezi reformami, hospodářským oživením a výkonností trhu práce si zlepšení zaměstnanosti vyžádá delší čas.

Je třeba udělat více pro zlepšení fungování a flexibility trhů zboží a služeb, například modernizací síťových odvětví a dalším otevřením odvětví služeb na podporu růstu a pracovních míst. Většina zranitelných členských států provádí významné reformy a v zemích s přebytkem běžného účtu získal růst mezd větší dynamiku, což podporuje domácí

poptávku. Avšak v několika členských státech je nezbytný další pokrok v provádění strukturálních reforem pro vytváření velmi potřebných investičních příležitostí, které napomohou přesunu zdrojů směrem k produkci obchodovatelného zboží a služeb, zvýšení vnější konkurenceschopnosti a produktivity. V některých méně ohrožených členských státech jsou reformní snahy pomalejší nebo se dokonce zpožďují. Jsou také méně ambiciózní. Zejména to platí o reformách trhu výrobků, které by mohly zlepšit hospodářskou soutěž v neobchodovatelných sektorech, stimulovat investice a usnadnit přerozdělení zdrojů do neobchodovatelných sektorů.

Obecněji platí, že pokud jde o prohloubení evropského semestru jako procesu, existuje řada oblastí, v nichž je třeba dalšího zlepšení, pokud má nová správa ekonomických záležitostí EU zcela naplnit svůj potenciál. Mezi ně patří:

- Přijetí větší odpovědnosti na vnitrostátní úrovni. Nová evropská správa ekonomických záležitostí mění tvorbu politiky na vnitrostátní úrovni. Vnitrostátní procesy by měly tento vývoj aktivně zohledňovat, kromě jiného intenzivnější interakcí s procesy na evropské úrovni. V mnoha členských státech je třeba větší zapojení vnitrostátních parlamentů, sociálních partnerů a občanské společnosti do tohoto procesu, aby veřejnost tyto nezbytné reformy pochopila a přijala. Komise i nadále doporučuje, aby byly národní programy reforem a programy stability nebo konvergenční programy projednávány s vnitrostátními parlamenty a všemi zainteresovanými stranami, zejména sociálními partnery a regionálními subjekty.
- Silnější koordinace mezi členy eurozóny. Naléhavost krize a časové tlaky eurozóně dosud brání v tom, aby se od zvažování doporučení pro jednotlivé země posunula ke zvažování politických opatření a reforem, které jsou nutné pro řádné fungování společné měny jako celku. Tak, jak se ekonomika zlepšuje, mělo by být více času věnováno předběžné koordinaci klíčových hospodářských politik v eurozóně. Tato roční analýza růstu identifikovala témata související s produktivitou a konkurenceschopností a se slabinami na trhu práce a trhu zboží a služeb, které by měly být v eurozóně řešeny celostně – odstranění nepružnosti v některých členských státech může vytvořit nové příležitosti pro ně i pro všechny ostatní členské státy.
- Lepší provádění doporučení pro jednotlivé země. Členské státy jsou zodpovědné za to, aby rozhodly o kombinaci politik, která nejlépe vyhovuje jejich vnitrostátním systémům, měly by však také – zejména pokud sdílejí euro – přijímat rozhodnutí o politikách, která odrážejí širší zájmy jejich partnerů v EU. Znamená to odpovědnost národních vlád za to, aby si uvědomily, že rozhodnutí v jiných zemích jsou záležitostí společného zájmu, a aby se otevřeně angažovaly v mnohostranném rozhodování ve stávajících institucionálních rámcích. Ve svém návrhu HMU¹⁰ a následném sdělení¹¹ Komise nastínila, jak by tzv. smluvní ujednání v kombinaci s financováním určeným na podporu provádění klíčových reforem mohla poskytnout silné pobídky pro provádění doporučení. Navrhla, aby po přijetí doporučení pro jednotlivé země, zejména pro ty, u nichž probíhá postup při makroekonomické nerovnováze, členské státy předkládaly návrhy smluvních ujednání. Ta by byla dobrovolná v rámci preventivní složky postupu při makroekonomické nerovnováze a povinná v rámci jeho nápravné složky (kde by odpovídala plánu nápravných opatření podle nařízení

¹⁰ COM(2012) 777.

¹¹ COM(2013) 165.

č. 1176/2011). Komise rovněž navrhla, aby smluvní ujednání doprovázela finanční podpora, která by členským státům pomohla provést je rychleji a důkladněji, než by to bylo bez další finanční podpory možné.

Komise se domnívá, že v zájmu dalšího zefektivnění opatření správy ekonomických záležitostí nastal čas řešit tři výše popsané oblasti. Evropská rada se na svém zasedání v říjnu 2013 dohodla, že se k některým těmto otázkám vrátí na zasedání v prosinci 2013. Komise poskytne pro toto zasedání podklady v podobě zásad, které by mohly být schváleny a poté v roce 2014 dále rozpracovány.

3. POKRAČOVÁNÍ V DIFERENCOVANÉ FISKÁLNÍ KONSOLIDACI PODPORUJÍCÍ RŮST

V průběhu času se projevuje pokrok ve fiskální konsolidaci. Nejnovější údaje ukazují, že rozpočtové schodky se v EU v nominálním vyjádření snížily z 6,9 % HDP v roce 2009 na 3,5 % v roce 2013. Ve strukturálním vyjádření – při zohlednění cyklických změn hospodářské situace a jednorázových a jiných dočasných opatření – je pokrok dosažený během posledních let řádově ve výši 0,6 procentního bodu HDP. Kromě toho se očekává, že úroveň zadlužení dosáhne vrcholu v roce 2014 a od roku 2015 se bude snižovat. Tento vývoj, spolu s dalšími politickými opatřeními na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, snížil tlak na trhu se státními dluhopisy a v mnoha případech znamená, že se tempo konsolidace může zmírnit. Vytvoření manévrovacího prostoru v oblasti fiskální politiky je rovněž nezbytné s ohledem na rostoucí náklady spojené se stárnutím obyvatel Evropy.

Proces konsolidace lze pozorovat i na úrovni jednotlivých zemí. Řada členských států již dosáhla zdravého rozpočtového stavu. Současně se očekává, že poté, co tak před více než rokem učinilo Lotyšsko, Irsko v prosinci 2013 ukončí svůj ozdravný program, Španělsko začátkem roku 2014 dokončí svůj program restrukturalizace bank a Portugalsko v polovině roku 2014 ukončí svůj ozdravný program. Tyto příklady ukazují, že dobře zacílené programy pomoci mohou zemím pomoci úspěšně se vrátit na trhy a plnit své finanční potřeby.

I přes pokrok při návratu ke zdravým veřejným financím je úroveň zadlužení ve většině členských států i nadále vysoká. Proto má zásadní význam zachování růstu podporující a diferencované strategie fiskální konsolidace, kterou Komise prosazuje. Vzhledem k tomu, že zbývající potřeby konsolidace jsou nyní nižší, negativní dopad na růst by se měl rovněž zmírnit. Celková zlepšená fiskální a finanční situace snižující naléhavost politických opatření umožní členským státům lépe koncipovat konsolidační programy a věnovat větší pozornost jejich kvalitě a složení, jakož i vlivu fiskální politiky na růst, efektivitu veřejného sektoru a sociální spravedlnost. Zatímco by se měla upřednostňovat konsolidace na straně výdajů, celkově je třeba se zaměřit na účinnou kombinaci opatření v oblasti výdajů i příjmů podporující růst. Konsolidační opatření by měla být navíc doplněna dalšími opatřeními k posílení růstového potenciálu, jelikož k podpoře fiskální udržitelnosti jsou třeba silné základní hospodářské ukazatele.

V případě zemí s relativně vysokými daňovými sazbami lze veřejné finance efektivně zajistit, aniž by byl omezen růstový potenciál, namísto zvyšování daňových sazeb snížením výdajů nebo rozšířením daňové základny a odstraněním nevhodně stanovených výjimek. V případě členských států s větším manévrovacím prostorem ve fiskální oblasti Komise doporučuje opatření stimulující soukromé investice a spotřebu a veřejné investice podporující růst, pod podmínkou, že budou nadále plnit kritéria Paktu o stabilitě a růstu. Mezi tato opatření patří

například efektivnější veřejné výdaje dosažené mimo jiné modernizací veřejné správy, upřednostněním veřejných výdajů posilujících potenciál hospodářského růstu, snížením daní a příspěvků na sociální zabezpečení. To by mělo také přispět k obnově rovnováhy ekonomiky EU.

Pokud jde o výdaje, členské státy musí najít způsoby, jak ochránit nebo podporovat dlouhodobější investice do vzdělávání, výzkumu, inovací, energetiky a činnosti v oblasti klimatu. Zvláštní pozornost je nutno věnovat také zachování nebo posílení rozsahu a efektivity služeb zaměstnanosti a aktivní politiky na trhu práce, například vzdělávacích programů pro nezaměstnané a programů záruk pro mladé lidi. Existuje také široká potřeba posílit efektivitu a finanční udržitelnost systémů sociální ochrany, zejména důchodového systému a systému zdravotní péče, a současně posílit jejich účinnost a přiměřenost při plnění sociálních potřeb a zajištění nezbytné sociální záchrané sítě. V mnoha zemích by měly být reformy důchodového systému doplněny systematictějším navázáním zákonného věku odchodu do důchodu na naději dožití.

Pokud jde o příjmy, úroveň zdanění se v důsledku krize zvýšila. Daňové systémy by měly být přepracovány rozšířením daňové základny a přesunem daňové zátěže směrem od práce na daňové základny spojené se spotřebou, majetkem a znečištěním. Dotace, jež škodí životnímu prostředí, by měly být sníženy. Rovněž by se mělo zlepšit dodržování daňových předpisů, a to prostřednictvím boje proti daňovým podvodům a daňovým únikům, koordinovaných opatření řešících agresivní daňové plánování a daňové ráje, zajištěním větší efektivity daňové správy a zjednodušením daňových řízení.

Posouzení návrhů vnitrostátních rozpočtových plánů na rok 2014 provedené Komisí potvrzuje odhodlání členských států sledovat tempo fiskální konsolidace v souladu s doporučeními pro jednotlivé země. Rovněž je povzbudivé, že byly na základě nových pravidel EU posíleny vnitrostátní fiskální rámce a hospodářské prognózy a rozpočtové údaje jsou nyní předmětem nezávislého přezkumu. Prognózy členských států tak více odpovídají prognózám Komise a mezinárodních organizací, jako je MMF a OECD. To zvyšuje důvěryhodnost a transparentnost rozhodování na úrovni členských států i na úrovni EU.

Komise stanovila tyto priority:

Fiskální konsolidace by měla spočívat v kombinaci růstu podporujících opatření na výdajové i příjmové straně, s větším důrazem na kvalitu veřejných výdajů a na modernizaci všech úrovní správy. Tam, kde existuje větší manévrovací prostor ve fiskální oblasti, by měly být stimulovány soukromé investice a spotřeba, například prostřednictvím snižování daní a příspěvků na sociální zabezpečení.

Je třeba chránit dlouhodobé investice do vzdělávání, výzkumu, inovací, energetiky a činnosti v oblasti klimatu a zohlednit potřeby nejzranitelnějších osob v naší společnosti.

Daně by měly být nastaveny tak, aby více podporovaly růst, například přesunem daňové zátěže směrem od práce na daňové základny spojené se spotřebou, majetkem a znečištěním.

4. OBNOVA ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK PRO HOSPODÁŘSTVÍ

Známky zlepšení finančního stavu, jež se počaly objevovat v uplynulém roce, se nyní upevňují a finanční trhy prokazují svou relativní robustnost. Přesto však stále přetrvávají určitá rizika a úvěrové podmínky pro podniky ani zdaleka ještě nedosahují běžného stavu.

Roztříštění finančního trhu kromě toho vedlo v rámci EU k velmi rozdílným úvěrovým sazbám u úvěrů poskytovaných podnikům a domácnostem. Úrokové sazby se v některých členských státech pohybují na dvojnásobku sazeb jiných států a objemy úvěrů a možnost financování se pro potenciální příjemce úvěrů velmi liší podle toho, kde se nacházejí. Podle průzkumu ECB¹² o přístupu malých a středních podniků k financování obdrželo v Německu úvěr v plném rozsahu 85 % malých a středních podniků, jež si o něj ve druhém pololetí roku 2012 zažádaly. U jižních zemí Evropské unie však tento podíl převyšoval jen těsně 40 % a v případě Řecka byl na úrovni pouhých 25 %. Tyto rozdíly v přístupu k úvěrům nelze připisovat na vrub pouze panující ekonomické situaci.

K udržení hospodářského oživení je zapotřebí, aby bylo zajištěno, že bankovní sektor řádně plní svou funkci, jež spočívá v poskytování finančních prostředků ve prospěch produktivních činností. Pro zlepšení regulace bank a dohledu nad nimi již byla učiněna řada kroků a samotné banky přistoupily k restrukturalizaci svých rozvah a navýšily kapitál, aby splňovaly nové standardy.¹³ Probíhající proces nápravy rozvah v bankovním sektoru, který v oblasti finančního zprostředkování zastává dominantní pozici, částečně odpovídá na otázku omezenějších možností obnovy růstu Unie po prodělané krizi. V rámci postupu nápravy bankovních rozvah tudíž nyní samy banky musí nalézt v rámci soukromého sektoru příslušná řešení a přístup k veřejným financím je třeba vnímat jako poslední možnost. V této souvislosti stanoví nové pokyny pro státní podporu, které vypracovala Komise, pro případy rekapitalizace bank z veřejných prostředků příslušnou úroveň sdílené zátěže s vlastníky bank.

Na úrovni EU byly přijaty důležité a nezbytné kroky k ustavení odpovídajících rámcových podmínek a pro obnovu úvěrových podmínek v hospodářství. Základním prvkem reakce EU je završit vytvoření plnohodnotné bankovní unie. Ta je zcela zásadní nejen z hlediska stability eurozóny, ale i pro fungování jednotného trhu a nápravu narůstající roztříštěnosti finančních trhů. Nedávná dohoda o jednotném mechanismu dohledu nad bankami je prvním velkým krokem na cestě k bankovní unii. Dalším zásadním krokem, který je nutno teprve učinit, spočívá v dosažení dohody o jednotném mechanismu a fondu pro řešení problémů. V návaznosti na přenesení pravomoci dohledu na ECB bylo zahájeno provádění komplexního posouzení, které má posloužit ke zvýšení transparentnosti, pokud jde o stav bankovních rozvah, a vymezit a napravit případné zbývající nedostatky, čímž se zvýší důvěra trhu. To by mělo zrychlit postup nápravy rozvah a položit základy pro silnou a udržitelnou obnovu růstu úvěrů. Vně bankovního sektoru jsou v důsledku krize v řadě členských států předloženy domácnosti a podniky, které ještě musí dokončit proces snižování zadlužení.

Na úrovni EU byla v zájmu usnadnění přístupu malých a středních podniků k financování přijata i zvláštní opatření.¹⁴ Objemy finančních prostředků, jež jsou zpřístupňovány v rámci

¹² Evropská centrální banka, 2013, „Zpráva o výsledcích průzkumu o přístupu malých a středních podniků k financování v eurozóně (říjen 2012 – březen 2013)“.

¹³ Viz směrnice 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 575/2013, Úř. věst. L 176, 27.6.2013.

¹⁴ K získávání financování pro malé a střední podniky napříč EU přispěje i řada nedávných či chystaných legislativních opatření EU: nařízení o evropských fondech rizikového kapitálu, které vstoupilo v platnost v červenci 2013, usnadní přeshraniční získávání financí a ustavení skutečného vnitřního trhu fondů rizikového

finančních nástrojů založených na pákovém efektu ve prospěch malých a středních podniků z evropských strukturálních a investičních fondů, by se měly v období 2014 až 2020 oproti období 2007 až 2013 v průměru zdvojnásobit a pomoc by měla být poskytována zejména zemím s napjatou finanční situací. Komise a EIB kromě toho připravují rozšíření finančních nástrojů pro sdílení rizika, což má podpořit soukromý sektor a investice kapitálových trhů ve prospěch malých a středních podniků. Tento režim by měl začít fungovat v lednu 2014.

V jednotlivých členských státech se budou vnitrostátní priority lišit. V řadě zemí je zapotřebí podrobněji monitorovat soukromé dluhy a související finanční rizika, jako jsou například bubliny na realitním trhu. Do těchto činností spadá i omezení snah financovat dluh prostřednictvím daně z příjmu právnických osob a přezkum aspektů daňových režimů, které zvyšují tendence zadlužování domácností, obvykle prostřednictvím daňových úlev pro hypoteční úvěry, jakož i zlepšení režimů upravujících případy individuální insolvence a insolvence společností¹⁵. Coby alternativa bankovního financování by měly být podporovány nové způsoby financování, jimiž jsou například možnosti rizikového kapitálu, rozvoj dluhopisů malých a středních podniků a alternativní trhy cenných papírů.¹⁶

Komise stanovila tyto priority:

Restrukturalizace a náprava stavu bank: k tomu náleží urychlené přijetí a provedení předpisů o bankovní unii, jakož i posílení schopností bank, pokud jde o řízení rizik v souladu s novými pravidly o kapitálové přiměřenosti, a příprava k provedení přezkumů kvality aktiv a zátěžových testů.

Rozvoj alternativních způsobů financování mimo bankovní sféru, včetně možností rizikového kapitálu, rozvoje dluhopisů malých a středních podniků a alternativních trhů s cennými papíry.

Podrobnější sledování dluhu soukromého sektoru a souvisejících finančních rizik, jako jsou např. bubliny na realitním trhu, a dopadu režimů úpravy insolvence společností a individuální insolvence, je-li to zapotřebí. Rovněž sem náleží systémy, které zvýhodňují dluhové financování.

5. PODPORA RŮSTU A KONKURENCESCHOPNOSTI PRO SOUČASNOST I BUDOUCNOST

V důsledku krize probíhá v celé Evropě zásadní restrukturalizace. Průběžně s tím, jak se podniky a domácnosti zbavují nadměrného zadlužení a produkční faktory se přesouvají k produktivnějším odvětvím hospodářství, dochází k obnově růstu. Prorůstovým podnětem je rovněž odklon od vnější k vnitřní poptávce. Zároveň je však zřejmé, že skladba růstu bude, a

kapitálu; navrhovaná směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID), která by měla přispět rozvoji akciových trhů zaměřených na malé a střední podniky; navrhovaná změna směrnice o transparentnosti, která zlepší úroveň informací o společnostech kotovaných na burze, umožní zvýšit atraktivitu malých a středních podniků z hlediska investorů; přechod na jednotnou oblast pro platby v eurech (SEPA) od 1. února 2014, která by se měla vztahovat na většinu úhrad a inkas, zvýší účinnost platebních systémů v eurozóně.

¹⁵ Na tyto otázky se vztahují příslušná doporučení pro jednotlivé země a případně i zpráva mechanismu varování.

¹⁶ Podrobné návrhy předložila v tomto směru Komise ve své zelené knize o dlouhodobém financování evropské ekonomiky (dokument COM(2013) 150 ze dne 25. března 2013).

musí být, nepochybně jiná, než tomu bylo před deseti či jen pouhými pěti lety. Další změny jsou dány dopadem globalizace a technického pokroku. Oživením v Evropě není myšlen návrat k tradičním postupům, ale vyžaduje především nalézání nových zdrojů pro růst a konkurenceschopnost v dlouhodobém horizontu. Základ jim poskytují hospodářské činnosti založené na sofistikovaných znalostech a vysoké míře produktivity. To dobře dokládá i stále se zvyšující zapojení se průmyslových odvětví v EU do celosvětových hodnotových řetězců, které přispěje k posílení evropské průmyslové základny, a vyžaduje otevřené a vzájemně propojené trhy výrobků či služeb, investice do výzkumu a inovací a náležitě kvalifikovanou pracovní sílu.

Ve značném počtu členských států je hospodářský růst zpomalován vysokou mírou soukromé zadluženosti. Podniky tak nemají prostor, aby investovaly do svých produkčních činností, a koupěschopnost spotřebitelů je nízká. Nepružné prvky trhů práce a výrobků zabraňují přizpůsobení konkurenceschopnosti, účinnému rozložení zdrojů a růstu produktivity a částečně vysvětlují rozdíly v růstových možnostech jednotlivých členských států.

Významná změna probíhá u zemí, jež přikročily k zásadním strukturálním reformám, a zejména ve členských státech, které nemohou využít nástroje směnných kurzů, se objevují známky přesunu od neobchodovatelného sektoru k sektoru obchodovatelnému. To dokládá i nárůst vývozu a snížení schodků běžného účtu v několika státech. Těmto tendencím napomohla úprava nákladů na pracovní sílu, k níž došlo v rámci širší strategie zaměřené na posílení konkurenceschopnosti a produktivity hospodářství. Zlepšení výkonnosti vývozu jednotlivých zemí je rovněž podporováno ambiciózní obchodní politikou na unijní úrovni.

Doporučení pro jednotlivé země vymezují řadu reforem trhů služeb a výrobků podle priorit jednotlivých členských států. Přitom je zohledněno rozložení reforem podle vnitrostátního vývoje příslušného státu a zdůrazňuje se potřebnost otevírání trhů se službami, například prostřednictvím přezkumu regulačních omezení týkajících se přístupu k regulovaným povoláním. Pro snižování cen energií a zlepšení nákladové efektivity režimů podpor pro energii z obnovitelných zdrojů bude klíčovým krokem dokončení vnitřního trhu s energií do roku 2014. Existuje prostor pro další činnost na zlepšování účinnosti síťových odvětví a v zájmu podpory inovací a výzkumu. Součástí strategie EU pro růst musí být zvyšování účinnosti zdrojů a snižování závislosti EU na vnějších zdrojích. Mezi členskými státy panují rozdíly, např. v oblasti nakládání s odpady a vodohospodářství, které zpomalují značný růstový potenciál zelené ekonomiky. I když řada z těchto reforem bude k dosažení svých výsledků vyžadovat jistý čas, jejich provedení je pro podporu oživení a zvýšení růstového potenciálu v Evropě nezbytné.

Dopady těchto reforem využívají ve značné míře úspory z rozsahu v rámci jednotného evropského trhu. Ty jsou podporovány lepší infrastrukturou a digitální propojeností našeho kontinentu a odpovídající ochranou údajů¹⁷ v jeho rámci. V současnosti se rozvíjejí činnosti v několika zásadních tematických oblastech¹⁸: ambiciózní provedení směrnice o službách by mělo podpořit domácí a přeshraniční nabídku a poptávku, návrhy Komise týkající se zvýšení míry integrovanosti jednotného trhu v odvětví telekomunikací by měly být přijaty coby prioritou k podpoře tohoto odvětví a v zájmu rozvoje hospodářských činností probíhajících online a k zabezpečení spravedlivějších cen; dokončení hlavních koridorů TEN-T, zlepšení

¹⁷ Viz návrh Komise týkající se obecného nařízení o ochraně údajů, COM(2012) 11.

¹⁸ Více podrobností lze nalézt ve zprávě o jednotném trhu, která se zveřejňuje souběžně s touto roční analýzou růstu.

přeshraničních spojů a modernizace stávající infrastruktury, odstranění omezení přístupu na trh zejména u přístavních a železničních služeb, to vše přispěje ke zvýšení integrovanosti a konkurenceschopnosti v odvětvích logistiky a dopravy.

Výzkum a inovace v Evropě zpomalují roztržitost a nevyhovující rámcové podmínky. Veřejný a soukromý sektor spolu vzájemně nespolupracují v potřebném rozsahu. Nedostatečné přenášení výsledků výzkumu do zboží a služeb a narůstající nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi se projevují zejména v odvětvích s intenzivním využitím znalostí. Tyto negativní trendy lze zvrátit urychlením reformy vnitrostátních výzkumných režimů v souladu s navrhovaným Evropským výzkumným prostorem. Souběžně s tím mohou nové formy spolupráce posílit vedoucí postavení Evropy ve světě. Provádění nových programů pro výzkum a inovace na unijní úrovni Horizont 2020 a COSME přispěje k rozvíjení partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a inovací v EU a podpoří modernizaci vnitrostátních systémů pro inovace a výzkum.

Komise stanovila tyto priority:

Úplné provedení třetího energetického balíčku v roce 2014 a zlepšení nákladové efektivity režimů podpory pro energii z obnovitelných zdrojů. Podpora účinnosti zdrojů zlepšením v oblasti nakládání s odpadem, vodohospodářství, recyklace a energetické účinnosti.

Zlepšení provádění směrnice o službách, mimo jiné prostřednictvím přezkumu omezení, jež se týkají přístupu k regulovaným povoláním, a jejich nahrazení méně omezujícími systémy, bude-li to vhodné.

Zrychlení modernizace vnitrostátních výzkumných systémů podle cílů Evropského výzkumného prostoru.

6. ŘEŠENÍ NEZAMĚSTNANOSTI A SOCIÁLNÍCH DOPADŮ KRIZE

Dopady krize na sociální oblast jsou stále ještě živě pociťovány. Míra nezaměstnanosti zůstává na historicky nejvyšších úrovních, na 11 % v průměru EU (červenec 2013), přičemž nezaměstnanost mladých lidí dosahuje 23,4 %. Tyto údaje se však v rámci Evropy velmi liší, čímž narůstají rozdíly mezi členskými státy v oblasti zaměstnanosti a sociálních dopadů. Vzhledem k časové prodlevě účinků hospodářského oživení na zaměstnanost nelze očekávat rychlé zlepšení tohoto stavu a může docházet k nerovnostem. Tato krize dopadla zvláště nepříznivě na nejvíce znevýhodněné osoby a v EU se zvýšil podíl osob ohrožených chudobou na 25 %. S tím je spojeno i narůstající riziko strukturální nezaměstnanosti a narůstající opouštění trhu práce, což může závažně negativním způsobem ovlivnit růstový potenciál EU.

Trh práce v EU a sociální struktura budou potřebovat určitý čas na ozdravení a je třeba, aby se jim v průběhu postupného vymaňování se z krize dostalo příslušné podpory. Bezprostřední prioritou by mělo být ambiciózní naplnění reforem týkajících se fungování trhu práce a na ně navazujících kroků v zájmu zvýšení účasti na trhu práce. To obnáší i podporu zdrojů pracovních míst v rostoucích odvětvích, udržení zaměstnatelnosti pracovní síly, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a nejzranitelnějších skupin, i prostřednictvím aktivní podpory a odborného vzdělávání nezaměstnaných a zajištěním toho, aby sítě sociální podpory plnily

svou úlohu v plném rozsahu. V souvislosti se stárnutím pracovní síly vyžaduje delší pracovní život, jenž bude více naplňovat příslušná očekávání, odpovídající dovednosti a celoživotní učení a vstřícné pracovní podmínky. Rovněž by měly být řešeny nedostatky, pokud jde o rovnost pohlaví z hlediska odměňování a důchodové nároky žen za období přerušení jejich pracovní činnosti. Širší možnosti využití dostupných služeb péče zlepší zapojení žen na trhu práce. Při navrhování politických řešení a jejich provádění sehraje zásadní roli širší zapojení sociálních partnerů podle příslušných vnitrostátních postupů a tradic.

Členské státy přijaly několik zásadních reforem k modernizaci svých trhů práce a na podporu vyšší účasti pracovní síly na trhu práce. Pozitivní dopad těchto reforem by se měl projevit při zlepšení makroekonomického prostředí.

V rámci obecných opatření pro přesun daňové zátěže by měly být v zájmu podpory vytváření pracovních míst přijaty kroky, které snižují zdanění práce, a to zejména u pracovníků s nízkými mzdami a mladých pracovníků. Dále by se mělo zajistit, aby vývoj mezd následoval produktivitu, čímž podpoří nákladovou konkurenceschopnost a celkovou poptávku. V zájmu nápravy přetrvávající segmentace trhu práce a posílení boje s nenahlášenou prací by rovněž měla být přijata opatření k reformě právních předpisů na ochranu zaměstnanosti. Mezi oblastí, které budou přinášet v příštích letech značný počet pracovních příležitostí, náleží zelená ekonomika, odvětví digitalizace a služby poskytování zdravotní péče. Je zapotřebí vymezit strategické rámce, v nichž budou v těchto odvětvích hrát trh práce a politiky zaměřené na dovednosti aktivní úlohu při podpoře vytváření pracovních míst a umožní předjímání nových směrů rozvoje a reakci na ně. Mobilita pracovní síly, včetně přeshraniční mobility, bude těžit z posílené spolupráce a z posílené sítě EURES, což umožní společnostem a uchazečům o zaměstnání nalézt nové příležitosti v jiných členských státech.

Jsou zapotřebí rovněž opatření, která zlepší výsledky v oblasti vzdělávání a odborných dovedností. EU dosud nedosahuje svých cílů na rok 2020 ve vztahu k úrovním terciárního vzdělávání a snižování předčasného ukončení školní docházky. Podle OECD navíc 20 % pracovních sil v EU trpí závažným nedostatkem odborných dovedností, včetně nedostatečné gramotnosti a zvládnutí početných úkonů. 25 % dospělých rovněž postrádá znalosti umožňující účinné využívání informačních a komunikačních technologií. To u řady pracovních míst a povolání vytváří nedostatky a nerovnoměrný stav mezi nabídkou a poptávkou¹⁹ a na obecné úrovni se tím snižují schopnosti pracovní síly v EU přizpůsobit se a dále se rozvíjet na trhu práce. Investice do modernizace vzdělávacích systémů a systémů odborné přípravy, včetně celoživotního učení, a zejména duálních schémat vzdělávání, se jeví jako zásadní a je zapotřebí usnadnit přechod od vzdělání do pracovního procesu, zejména zvýšením dostupnosti kvalitních stáží a odborných praxí. V této souvislosti by členské státy měly urychleně přijmout plány provádění záruk pro mladé lidi a související programy financování (Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí a Evropský sociální fond) by měly být připraveny co nejdříve.

Výkonnější sociální ochrana je zásadní z hlediska podpory sociálních změn a v průběhu času snižuje nerovnost a chudobu. Měly by se rozvíjet strategie aktivního začleňování, jež by měly zahrnovat účinnou a odpovídající podporu příjmů, aktivační opatření, jakož i opatření pro boj s chudobou, včetně dětské chudoby, a zaručení širokého přístupu k dostupným a kvalitním službám, například sociálním službám a službám zdravotní péče, k péči o děti, bydlení a dodávkám energie. Je nutné posílit vazbu mezi sociální pomocí a aktivačními opatřeními

¹⁹ V současnosti je v EU 1,9 milionu neobsazených pracovních míst.

prostřednictvím individualizovanějších služeb (jednotné kontaktní místo). Úsilí směřující ke zjednodušení a lepšímu zacílení dávek umožní, aby zranitelné skupiny využívaly těchto opatření ve větším rozsahu a efektivněji.

Komise stanovila tyto priority:

Posílení aktivních opatření na trhu práce, zejména aktivní podpora a odborná příprava nezaměstnaných, zlepšení výkonnosti veřejných služeb zaměstnanosti a provedení záruky pro mladé lidi.

Další reformní úsilí, jehož prostřednictvím by se mělo zajistit, aby vývoj mezd následoval produktivitu, čímž podpoří konkurenceschopnost a celkovou poptávku, náprava segmentace trhu práce, a to zejména modernizací právních předpisů na ochranu zaměstnanosti, podpora vytváření pracovních míst v rychle se rozvíjejících odvětvích a podpora mobility pracovní síly.

Modernizace systémů vzdělávání a odborné přípravy, včetně celoživotního učení, odborného vzdělávání a přípravy a duálních vzdělávacích systémů.

Zlepšení výkonnosti systému sociální ochrany, zejména posílení vazby mezi sociální podporou a aktivačními opatřeními prostřednictvím přístupu k individualizovanějším službám (jednotná kontaktní místa) a úsilí, které bude zaměřeno na zjednodušení a lepší zacílení sociálních dávek, přičemž bude pozornost věnována zejména situaci nejzranitelnějších osob.

7. MODERNIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

Veřejné správy v EU čelí za současných podmínek problému, jak s omezenými zdroji zajistit lepší plnění úkolů, tj. jak naplnit veřejné potřeby za stavu úsporných rozpočtů, zlepšit podnikatelské prostředí poskytováním lepších služeb podnikům a občanům a jak přizpůsobit poskytování služeb potřebám hospodářství s rostoucí mírou digitalizace.

Několik členských států se chystá zvýšit účinnost prostřednictvím reorganizace své státní správy, včetně lepší spolupráce mezi různými úrovněmi státní správy. Některé členské státy mají rovněž prostor k posílení správních kapacit veřejné správy, její odbornosti a kvality procesu tvorby politik. Zvýšená míra využití informačních a komunikačních technologií a další rozvoj služeb elektronické veřejné správy, např. elektronické zadávání veřejných zakázek, může přispět k zvýšení efektivity a snížení nákladů v řádu 15 až 20 %²⁰. Z hlediska přeshraniční spolupráce sehrává v této souvislosti klíčovou roli integrace vnitrostátních jednotných kontaktních míst zřízených směrnicí o službách do služeb elektronické veřejné správy. Existuje další prostor pro modernizaci výběru daní a jiných systémů, například poskytováním předvyplněných daňových přiznání, prostřednictvím on-line služeb, a tím, že občané budou ve vztahu k veřejnému sektoru nuceni poskytovat svá data pouze jednou. Odpovídajícím způsobem zaměřená finanční podpora, zejména prostřednictvím Evropského

²⁰ „Public Services Online“, srovnávací zpráva k elektronické veřejné správě vypracovaná pro Evropskou komisi.

sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj, může představovat významný příspěvek ve prospěch modernizace veřejných správ. Současně s tím členské státy potřebují posílit investiční kapacitu vnitrostátních, regionálních a místních správ v zájmu mobilizace zdrojů programů evropských sociálních a investičních fondů na období 2014–2020.

Rovněž existují možnosti pro zjednodušení podnikatelského prostředí, snížení administrativní zátěže a zlepšení kvality právních předpisů. Rovněž i nadále platí, že je zapotřebí uplatňovat mírnější režimy regulace, zejména ve vztahu k malým a středním podnikům. To obnáší zjednodušení postupů pro založení podniku, zkrácení doby vyřizování souvisejících povolení, a zjednodušení schvalovacích postupů. Zlepšení kvality, nezávislosti a účinnosti systémů soudnictví, včetně toho, aby spory byly projednány v rozumném časovém horizontu, a modernizace vnitrostátních právních předpisů upravujících případy insolvence by značně zlepšilo situaci podniků.

Na úrovni EU je podporováno zjednodušování a zvýšení přehlednosti právních předpisů EU prostřednictvím probíhajícího programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT). V tomto směru již bylo dosaženo i určitého významného pokroku. Komise zveřejní roční přehled hodnocení REFIT, aby sledovala pokrok a usnadnila jednání o účelnosti právních předpisů s členskými státy, podniky, sociálními partnery a občanskou společností obecně. Kromě toho přispěje hladké a soustavné provádění práva EU, jež na rozdíl od 28 řešení podporuje společný rámec, k řádné spolupráci veřejných správ a přispěje ke zjednodušení činností a zvýšení předvídatelnosti pravidel na jednotném trhu. K boji proti daňovým podvodům a únikům je nezbytné posílení spolupráce daňových správ.

Komise stanovila tyto priority:

Další rozvoj služeb elektronické veřejné správy a zvýšení míry využití informačních a komunikačních technologií na straně veřejné správy, včetně systémů pro výběr daní a jednotného kontaktního místa podle směrnice o službách.

Zjednodušení podnikatelského prostředí, snížení administrativní zátěže prostřednictvím zavádění mírnějších postupů a regulatorních režimů.

8. ZÁVĚR

V uplynulém roce bylo dosaženo významného pokroku v souvislosti s nasměrováním Unie na cestu k udržitelnému ozdravení. Byla zachována integrita společné měny, jež je nyní podložena hlubší finanční stabilitou, a byly podniknuty rozhodné kroky k nápravě veřejných financí. Nejohroženější země z hlediska finančních rizik důrazně zahájily ambiciózní strukturální reformy, jejichž první výsledky se nyní objevují. V rámci Unie je i nadále prioritou narůstající míra konkurenceschopnosti a zlepšení produktivity v zájmu vytvoření udržitelných pracovních míst.

Tato roční analýza růstu potvrzuje, že v Evropě probíhají dalekosáhlé změny, jejichž dosah není vždy plně vnímán, a probíhající reformy již přinášejí své ovoce. Evropský semestr koordinace hospodářské politiky přinesl od samého vzniku jasnější vymezení prioritních opatření a zvýšení transparentnosti a klade větší důraz na vnitrostátní a evropské programy reforem. Velmi brzo díky němu došlo k ustavení základu hlubší koordinace hospodářských politik členských států. Postup při makroekonomické nerovnováze napomáhá identifikovat

vývoj v hospodářství, jenž by mohl poškozovat jednotlivé členské státy či eurozónu, na nějž tak lze reagovat dříve, než by se stal nevladatelným. Každoroční doporučení určená jednotlivým zemím vymezují klíčové oblasti, v nichž musí členské státy uskutečnit příslušné změny.

Z dosavadních zkušeností rovněž vyplývá, že přijetí odpovědnosti za tento proces (a zejména za stanovená doporučení) ze strany jednotlivých zemí je třeba dále rozvíjet. To je důležité jak z hlediska demokratické legitimacy nového systému správy, tak i z hlediska snahy zabezpečit, aby byly ve vnitrostátním rozhodovacím procesu ve vhodnou dobu zohledňovány prvky politik na úrovni EU. V eurozóně je rovněž zapotřebí posílit koordinaci některých klíčových oblastí politik a kromě hodnocení dvoustranných doporučení určených jejím členům by se mělo přistoupit i k širším krokům. Evropská rada naplánovala jednání o několika z těchto otázek na své zasedání, jež se uskuteční v prosinci 2013. Komise poskytne na základě svého návrhu hospodářské a měnové unie a následných sdělení příspěvek pro další posílení postupu v rámci evropského semestru.

Pokyny v této roční analýze růstu se budou projednávat na úrovni EU v rámci příprav na zasedání Evropské rady v březnu 2014. Dále by tyto diskuse měly pomoci při přípravě dalšího kola národních programů a doporučení pro každou zemi. Komise bude úzce spolupracovat s vnitrostátními orgány, včetně vnitrostátních parlamentů, s ostatními orgány EU, sociálními partnery a dalšími zúčastněnými stranami s cílem nastolit sdílený pocit odpovědnosti a zrychlit pokrok v rámci širšího úsilí EU směřujícího k položení základů pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění v celé EU. Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby potvrdily priority stanovené v této roční analýze růstu a přikročily k jejich realizaci na unijní a vnitrostátní úrovni.

PŘÍLOHA 1 – PŘEHLED DOPORUČENÍ PRO JEDNOTLIVÉ ZEMĚ PRO OBDOBÍ 2013–2014

	Veřejné finance				Finanční sektor		Strukturální reformy					Zaměstnanost a sociální politika					
	Zdravé veřejné finance	Důchodový systém a systém zdravotní péče	Fiskální rámec	Daně	Bankovní a přístup k financování	Trh s bydlením	Síťová odvětví	Hospodářská soutěž v odvětví služeb	Veřejná správa a inteligentní regulace	Výzkum, vývoj a inovace	Účinné využívání zdrojů	Účast na trhu práce	Aktivní politika na trhu práce	Mechanismy stanovování mezd	Segmentace trhu práce	Vzdělávání a odborná příprava	Chudoba a sociální začlenění
AT																	
BE																	
BG																	
CZ																	
DE																	
DK																	
EE																	
ES																	
FI																	
FR																	
HU																	
IT																	
LT																	
LU																	
LV																	
MT																	
NL																	
PL																	
RO																	
SE																	
SI																	
SK																	
UK																	

Pozn.: Doporučení pro jednotlivé země na období 2013–2014 přijaté Radou dne 9. července 2013. Kypr, Řecko, Irsko a Portugalsko by měly provést závazky podle programů finanční pomoci EU/MMF. Více informací na stránce: http://ec.europa.eu/europe2020/index_cs.htm

PŘÍLOHA 2 – POKROK V HLAVNÍCH OBLASTECH DOPORUČENÍ PRO JEDNOTLIVÉ ZEMĚ

Tato příloha poskytuje tematický přehled 3 let zkušeností, jak členské státy provedly doporučení v hlavních oblastech.

Celkově bylo v posledních letech dosaženo značného pokroku ve fiskální konsolidaci, ačkoliv složení fiskální korekce nebylo vždy prorůstové.

- Fiskální korekce v roce 2013 byla v IE, EL, LT a PL převážně na straně výdajů. V PL a SK byly provedeny rozsáhlé škrty ve výdajích na veřejné investice. Jiné země, například BE, ES, IT, RO a SI, spoléhaly na kombinaci fiskální konsolidace na straně příjmů i na straně výdajů. V CZ, FR, LU, NL, PT a FI proběhla korekce převážně na straně příjmů.
- Členské státy při konsolidaci svých financí povětšinou zvyšovaly sazby daní (zejména základní sazbu DPH), nemnoho z nich rozšířilo základy daní. Zvýšily se ekologické a majetkové daně, stále však zůstává prostor pro jejich zefektivnění. Všechny členské státy přijaly nějaká opatření na zamezení daňovým únikům a zlepšení dodržování daňových předpisů.
- Mnoho členských států zvýšilo celkové daňové zatížení (přímé a nepřímé daně, ale také sociální příspěvky). Lze však pozitivně hodnotit, že v určitém rozsahu dochází k přesunům daňového zatížení, například ve formě reforem zdanění majetku a vyššího důrazu na nepřímé daně namísto zdanění práce.
- 23 členských států nyní přijalo právní předpisy o zvýšení věkové hranice pro odchod do důchodu.²¹ V mnoha případech je to spojeno s vyrovnáním věkové hranice pro odchod do důchodu pro muže a pro ženy (CZ, EE, EL, HR, IT, LT, MT, PL, SI, SK, UK). Mnoho členských států explicitně a udržitelně svázalo věkovou hranici pro odchod do důchodu s budoucím zvyšováním střední délky života (CY, DK, EL, IT, NL, SK). Většina členských států rovněž podnikla kroky k omezení přístupu k předčasnému odchodu do důchodu, jakož i k dlouhodobým formám podpory v nezaměstnanosti (např. ES) či invaliditě (např. AT, BE, BG, DK), které se používaly jako náhrada předčasného odchodu do důchodu.

Obtížný přístup k financování zůstává jednou z hlavních překážek růstu, zejména pro malé a střední podniky.

- Členské státy přijaly opatření na boj proti zpožděným platbám, aby zmírnily omezení likvidity podniků. PT, EL, ES a IT přijaly plány na snížení objemu neuhrazených plateb ze strany veřejných správ a řešení nahromaděných zpožděných plateb.
- Stále větší pozornost se věnuje formám sekuritizace půjček, aby se malým a středním podnikům otevřel přísun úvěrů, přičemž dobrým příkladem je ES. Současně se zintenzivňují snahy rozvíjet nebankovní tržní financování, jako je například rozvoj trhu s podnikovými dluhopisy v DK, EE, IT a PT.
- Většina členských států zavedla opatření k rozvoji fondů rizikového kapitálu. CZ, DE a ES zřizují nové veřejné fondy rizikového kapitálu a PT konsolidovalo stávající fondy s

²¹ Přehled věkových hranic pro odchod do důchodu v EU viz COM(2013) 350.

cílem maximalizovat jejich dopad. Několik členských států, včetně EE, NL, PL a ES, navíc zřizuje „fondy fondů“ s cílem podpořit vznik trhu rizikového kapitálu s řadou soukromých fondů.

- FR oznámila pětileté daňové úlevy pro kapitálové investice do začínajících podniků. V DE byl zahájen nový program, který soukromým investorům poskytne další finanční pobídky k investování do mladých a inovačních podniků.

K posílení růstového potenciálu EU je třeba učinit více na trzích výrobků a služeb.

- Některé členské státy, včetně PT, ES, IT, EL, PL, SI a CZ, uskutečnily důležité reformy k otevření a zefektivnění svého sektoru služeb. Existuje však důležitý prostor pro reformy v některých členských státech, včetně AT, BE, DE a FR, které v této oblasti nenaplnily v plné míře doporučení jim určená, a všechny členské státy musí obnovit své snahy v rámci provádění směrnice o službách.
- Souhrn všech veřejných rozpočtů na výzkum a vývoj v EU od začátku krize poprvé poklesl v roce 2011 a nyní je pod úrovní, kterou vykazuje Čína. Během posledních dvou let některé členské státy vyvinuly významné úsilí ve prospěch výzkumu a vývoje (AT, BE, LU, HU, PL a SE), zatímco jiné státy své rozpočty značně snížily (ES, IE, IT, MT a PT). Většina členských států rozšířila stávající daňové úlevy pro výzkum a inovace nebo zavedla nové, aby podpořila soukromé investice. V Evropě se prohlubují rozdíly v oblasti inovací, přičemž nejinnovativnějšími ekonomikami jsou SE, DE, DK a FI. Řada zemí je dohání (LV, SK, LT a EE), zatímco jiné (UK, PL, CZ, HU, PT, RO, EL, BG, MT) oproti tomu své pozice od roku 2010 ztrácí.
- Pokud jde o trhy s energiemi, 14 členských států stále zaostává v provedení třetího energetického balíčku. I nadále je v celé Evropě zapotřebí značných investic do energetické infrastruktury, byla však přijata opatření ke zlepšení vzájemného propojení plynárenských a elektrorozvodných sítí (např. propojení elektrorozvodné sítě mezi PT a ES, mezi UK a IE a v Pobaltí). BG, CZ, EE, LT, LV, RO a SK navíc s cílem omezit spotřebu energie pracují na programech energetické účinnosti, které by mohly být financovány z příjmů ze systému ETS a z evropských strukturálních a investičních fondů.
- V následujících členských státech jsou patrné překážky rozvoje odvětví železničních služeb: AT, BG, CZ, DE, EL, ES, FR, HU, IE, LU, PL, PT, SI. Týkají se oddělení účetnictví mezi provozovateli infrastruktury a železničními podniky, uplatňování poplatků za přístup k infrastruktuře a otázek interoperability.

Ve většině členských států probíhají důležité reformy k modernizaci trhů práce.

- Příjmy fyzických osob v nejvyšších kategoriích jsou na nejvyšší úrovni od roku 2008. Celkové daňové zatížení práce se zvýšilo, avšak členské státy (BE, DK, FI, FR, HU, IT, NL, PT, SE) snížily zdanění práce pro specifické skupiny. Existuje tendence zvyšovat progresivitu.
- Země s velkou nerovnováhou provedly dalekosáhlé reformy v systému mzdového vyjednávání, aby umožnily větší flexibilitu při úpravách mezd. V průběhu let 2007–2012 došlo v zemích, jako jsou IE, EL, ES a PT, k významnému poklesu nákladů na jednotku pracovní síly ve srovnání s konkurenty. Očekává se, že probíhající reformy, zejména

pokud jde o mechanismy stanovování mezd, dále podpoří proces korekce v zemích, jako jsou EL a ES.

- ES, IT a FR provedly reformy s cílem modernizovat právní předpisy na ochranu zaměstnanosti a bojovat proti segmentaci na trhu práce. Významné reformy byly rovněž zahájeny nebo jsou zvažovány v LT, NL, PL a SI.
- Řada členských států posílila a lépe zacílila svá opatření v oblasti aktivních politik na trhu práce a zlepšila veřejné služby zaměstnanosti (BG, DE, EE, IE, EL, IT, LT, LU, SK, FI, SE, UK).
- Zintenzivňují se opatření v boji proti nezaměstnanosti mládeže, včetně zavedení záruk pro mladé lidi. Celkové investice do vzdělávání a odborné přípravy se během krize snížily zejména v BG, EL, IT, SK a RO. Modernizace systémů vzdělávání a odborné přípravy je v mnoha členských státech i nadále naléhavou prioritou. V oblasti vysokoškolského vzdělávání některé státy (CZ, SK, UK) rozvíjejí využívání inovativních modelů financování založených na výkonnosti.
- V mnoha zemích je prioritou rozvoj kvalitní učňovské přípravy a duálního odborného vzdělávání (EL, ES, IT, LV, PT, SK). Několik zemí zahájilo reformy s cílem snížit podíl lidí s nedokončeným vzděláním a přizpůsobit osnovy vysokoškolského vzdělávání potřebám trhu práce (AT, IT, PL). S ohledem na rostoucí nezaměstnanost, zejména dlouhodobou, vykazuje většina členských států opatření ke zvýšení účasti na celoživotním učení.
- V rámci boje proti chudobě řada zemí zavádí nebo posiluje aktivační opatření a reformuje své systémy sociální pomoci (LT, CY, DK, EL, HR, IT, PL a RO).

Podnikatelské prostředí celkově stále zaostává za našimi světovými konkurenty.

- Relativní nedostatky se v různých zemích značně liší. V Irsku a UK je snadné založit podnik, avšak obtížněji se vymáhá plnění smluv. Ve srovnání s ostatními členskými státy je v IE, BE, FI, DK, UK, AT, NL a DE potřebná relativně krátká doba na vyřešení platební neschopnosti, avšak ochrana investorů je v některých případech považována za slabší. Ve FR, ES a LU je obtížné získat stavební povolení a v ES a LU jsou složité podmínky pro zahájení podnikání. Vymáhání plnění smluv v IT, EL, MT, CY a SI je stále považováno za finančně a časově náročné.
- Podle nedávné zprávy o konkurenceschopnosti EU založené na řadě ukazatelů zlepšovaly své podnikatelské prostředí od roku 2007 nejvýrazněji ty země, které obsadily průměrné pozice nebo zaostávaly, zatímco země na předních místech v žebříčku poklesly, nebo se zlepšily jen mírně. To znamená, že i přes značné přetrvávající rozdíly se v celé EU příslušné postupy a výsledky vyrovnávají.